

Коновалова І. О.

аспірантка кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ШАХРАЙСТВ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ

Анотація. У тезах розглянуто питання кримінологічного дослідження шахрайств у електронній торгівлі на сучасному етапі розвитку даної сфери бізнесу в Україні і світі.

Ключові слова: електронна комерція, електронна торгівля, шахрайство в Інтернеті.

Ключевые слова: електронна комерція, електронна торгівля, мошенництво в Інтернеті.

Аннотация. В тезисах рассмотрены вопросы криминологического изучения мошенничеств в электронной торговле на современном этапе развития данной сферы бизнеса в Украине и мире.

Key words: e-commerce, ecommerce, fraud on the internet.

Annotation. In theses examined the issue of criminological research of fraud in e-commerce at the present stage of development of this sphere of business in Ukraine and in the world.

На сучасному етапі, інтернет із глобальної поштової та інформаційно-пошукової системи перетворився на інструмент ведення бізнесу, заснованого на принципах мережевої економіки. Використання в комерційній діяльності та повсякденному житті найновіших комунікацій та технологій сприяло виникнення таких нових економічних понять, як «електронна комерція», «електронна торгівля» [1].

Прийнятий у 2015 році Закон України «Про електронну комерцію» врегулював актуальні цивільні правовідносини у сфері електронної комерції, зокрема, основного її виду - електронної торгівлі. Відповідно до положень статті 3 Закону, електронна комерція - відносини, спрямовані на отримання прибутку, що виникають під час вчинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, внаслідок чого в учасників таких відносин виникають права та обов'язки майнового характеру; електронна торгівля - господарська діяльність у сфері електронної купівлі-продажу, реалізації товарів дистанційним способом покушщо шляхом вчинення електронних правочинів із використанням інформаційно-телекомунікаційних систем.

Науковці звертають увагу, що прискорення науково-технічного прогресу обумовлює не тільки прогресивні зміни в розвитку електронного сегмента ринкових відносин, але й негативні тенденції розвитку злочинного світу, призводить до появи нових форм і видів злочинних зазіхань. Це проявляється в тому, що злочинні групи в електронній комерції все активніше використовують новітні досягнення науки й техніки, застосовують різноманітні комп'ютерні пристрої та нові інформаційно-обробні технології тільки задля того, щоб за допомогою шахрайських дій отримувати прибутки [2].

Аналітичні і економічні звіти також невтішні. Так, за повідомленням компанії Global Risk Technologies, із ростом електронної торгівлі в Європі майже на 20 % в рік, активно зростає шахрайство у цій сфері. А за даними платіжної системи Visa Inc., шахрайство в сфері електронної комерції за останні роки зросло на 41%, що призвело до збитків галузі у розмірі 10 мільярдів євро. Особливо активно розвивається шахрайство з поверненнями коптів на платіжну карту [3].

Варто зазначити, що сучасне шахрайство, як правило, має вже організовані форми та пов'язане з корупцією. Аналіз повідомлень органів влади, громадських організацій, ЗМІ свідчить про зростання кількості таких випадків.

Питання запобігання шахрайствам у сферах бізнесу, зокрема, у кредитно-фінансовій, банківській, медичній, туристичній сферах, на ринку корпоративних прав, нерухомості, страхування, торгівлі, в інших галузях економіки в останні

роки займались вітчизняні і зарубіжні науковці В.В. Пивоваров (2004р.), П. М. Коваленко (2005р.), В. Л. Пластун (2009р.), І. В. Іщук (2010р.), С. С. Чернявський (2010р.), О. В. Кришевич (2012р.) та інші. Втім, питанням запобігання шахрайствам у сфері електронної торгівлі у вітчизняній кримінології спеціальні дослідження не присвячувались [4].

Тому існує нагальна необхідність проведення актуального наукового дослідження кримінологічної характеристики шахрайств у сфері електронної торгівлі та розробки наукових рекомендацій щодо вдосконалення практики протидії і запобігання злочинності з метою скорочення її обсягів у державі [5].

Список використаних джерел:

1. Мізерак А. Б. Шахрайство при інтернет-торгівлі: схеми та аспекти запобігання. *Маркетинг і контролінг: сучасні виклики підприємництва*: матеріали міждисциплінар. наук.-практ. конф. (Київ, Івано-Франківськ, 30 листопада 2017 р.). Київ, 2017. С. 153-155.
2. Сабадаш В. П. Шахрайство в електронній комерції: реалії сьогодення. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. Вип. №1. С. 216–220.
3. У Європі набирає популярність новий вид шахрайства в електронній торгівлі // Вкурсе. URL: <http://vkurse.ua/ua/business/novyy-vid-moshennichestva-v-elektronnoy-torgovle.html> (дата звернення 10.11.2016).
4. Пивоваров В.В. Податкова і кредитно-фінансова злочинність: кримінологічна характеристика та попередження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2003. 20 с.
5. Головкін Б. М. Поняття, предмет, система кримінології та її завдання на сучасному етапі розвитку. *Питання боротьби зі злочинністю. Серія «Право»*. 2014. Вип. 28. С. 80-92.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. В.В. Пивоваров

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ І КОРУПЦІЇ

Матеріали XIX Всеукраїнської наукової конференції
з кримінології
для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 2 грудня 2019 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2019

Редакційна колегія:
д-р юрид. наук, проф. А. П. Гетьман;
д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Таволжанський;
зав. лабораторії Ю. Г. Бойко

Протидія організованій злочинності і корупції : матеріали XIX Все-
П83 **укр. наук. конф. з кримінології для студентів, аспірантів та молодих**
вчених (м. Харків, 2 груд. 2019 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Го-
ловкіна. – Харків : Право, 2019. – 232 с.

ISBN 978-966-937-837-8

ISBN 978-966-937-837-8

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019
© НДІ вивчення проблем злочинності іме-
ні академіка В. В. Сташиса Національної
академії правових наук України, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

Наукове видання

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ І КОРУПЦІЇ

Матеріали XIX Всеукраїнської наукової конференції з кримінології
для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 2 грудня 2019 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

*Матеріали друкуються в авторській науковій
та літературній редакції*

Відповідальний за випуск *Б. М. Головін*

Оригінал-макет виготовлено на кафедрі кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77, ауд. 89)

Підписано до друку з оригінал-макета 28.11.2019.
Формат 60×84 $\frac{1}{16}$. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 16,92. Ум. друк. арк. 13,49. Вид. № 2348.
Тираж 60 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ФОП Дуюнова Т. В.
Тел. (057) 717-28-80